

La gesta dels de 1714

Les nacions, com les famílies, tenen les seves efemèrides glorioses. Elles assenyalen dins la seva història aquells moments decisius en els quals les valors humanes han aconseguit el màxim dinamisme moral i psicològic. I unes remocions així, han resultat tan profundes, que han deixat una empremta inesborrable que es dinamitza de nou al contacte o a l'evocació d'elles. Llavors totes les valors humanes, morals i psicològiques, així de les famílies com de les nacions, prenen de nou aquell esclat de vida, que les impel·leix cap a l'esdevenidor amb l'esperança de superar-les encara o amb la prudència, si per cas, de tornar-les eficients.

Dins el nostre poble amb tot i tractar-se d'una data només de dos cents quinze anys, no viu la tradició de la gesta del 1714. Els rebesavis mateix varen ésser-ne testimoni. La qual cosa prova que ella amb tot i l'heroisme, va manca d'una

L'onze de setembre, ara fa vint anys.

trascendència nacional. La història pregona efectivament, com el nostre esperit de nació ja era decandit i quasi mort. I com els herois del setge de Barcelona van caure més que per una causa nacional, per un símbol.

Exaltem nosaltres un tal símbol i no pretenem valoritzar una causa que en realitat ja no existia. Valoritzant el símbol haurem donat vida a la causa de la nostra llibertat nacional.

Solament així, l'heroisme dels defensors de Barcelona ha pogut esdevenir eficaç dins la nostra història. Però, tantost com ens enderiéssim a subvertir els termes, potser els nostres afanys devindrien inútils i els nostres heroïsmes, vans.

Pel voler de Déu, el cicle clos l'any 1714, sembla que va a obrir-se novament. La consecució de la nostra llibertat és imminent. La història de Catalunya continuarà. De Catalunya, la terra de la llibertat. Que ella sigui fructífera per a la civilització. Solament així la sang dels que caigueren al setge de Barcelona haurà estat la llavor dels catalans, qui aixecaran, gloriosa, la Catalunya de l'esdevenidor.

L'ESGLÉSIA I CATALUNYA CONTRA FELIP V

Mentre els directors del catalanisme esquerrà des de la Generalitat i l'Ajuntament s'entretenen en homenatjar, i conviden al poble a aclamar la memòria d'alguns homes que no sentiren la més petita impulsio d'amor a Catalunya, i imposen a la ciutat acords per perpetuar el nom d'homes com en Ferrer, que tant treballà per eixugar del cor dels infants el sentiment natural d'amor a la Pàtria: i la memòria del Fadri de Sau, un dels més ferotges bandolers del segle XVII que, demés de portar dol i llàgrimes a in comptables famílies de la nostra terra, com molts dels pistolers del segle XX, fou un ins-

trument traïdor a sou del poder central contra els interessos de Catalunya, nosaltres convidem els bons catalans, en l'aniversari de la caiguda de Barcelona a recordar i retre homenatge a aquells germans nostres que per amor a la terra sofriren exili i expoliació completa i moltes altres penalitats.

Totes les grans Institucions, que durant molts segles havien estat el suport del desplegament de Catalunya i Barcelona, foren víctimes de la revenja reial: totes caigueren sota l'ordre despòtica del rei airat: Generalitat, Consell de Cent, Universitat, Llotja, etc. Aquestes dues últimes, centres vitals de la ciutat,

foren convertides en casernes. Barcelona no necessitava gent de lletres ni comerç. La mutilació de la urbs fou total, moralment i material, sense lliurar-se'n l'Església.

I a propòsit de la freqüència amb què hom parla de la passada solidaritat entre la monarquia i l'Església, bé estarà ara de recordar que no foren insignificants els conflictes esdevinguts entre Felip V i el Papa. El rei castellà arribà a expulsar d'Espanya el Nunci Apostòlic, cosa ben diversa de les que tan sovint són predicades al poble pels nostres demagogs.

En esclatar la guerra a Catalunya contra Felip V, el clergat secular i el regular, en aclaparadora majoria, solidaritzà la seva sort amb la del poble. No era pas la primera vegada que una tal cosa esdevenia.

L'actuació del Braç Eclesiàstic dins la Generalitat ben sovint havia estat inspirada pel patriotisme més xardorós i abnegat. D'antuvi la primera víctima de la política del rei Felip fou el bisbe de Barcelona, Benet de Sala. Aquest prelat, frare benedictí, abans ja abat de Montserrat, era tingut com a simpatitzant amb la Casa dels Austries: atemorit el rei, que amb la seva influència encoratgés

d'ell, el cridà a Madrid i l'anada fou el començament d'un llarg captiveri, primerament dissimulat, però, després dins de castells i presons. Aquestes havien de produir a l'Il·lustre prelat una mort prematura. El Papa intervingué amb porfídiosa energia en l'afer que donà molt joc a les cancelleries de París i Madrid. Després de sis anys de sofriments, el bisbe Sala fou alliberat. El Papa volgué premiar-lo amb el nomenament de cardenal; però la reivindicació del bisbe Sala per part de la Santa Seu contra el parer i influència del rei, enverinà encara més l'odi d'aquest contra el virtuós i abnegat Pastor barceloní, segons in comptables testimonis. Les següents ratlles són d'una carta reial tramesa el 28 d'agost de 1713: "Habiendo sido tan sumamente perjudiciales a mi servicio y a la quietud de mis vasallos los procedimientos escandalosos del Obispo de Barcelona... conspirando y teniendo varias intenciones con los enemigos, en que tan notoriamente ha hecho manifiesta su felonía... tuve por bien ordenar a mis ministros no reconociesen por tal Cardenal al referido Obispo de Barcelona".

I després de mort, en celebrar-se els funerals a la seu barcelonina, fou ordenat des de Madrid que l'element oficial no hi assistís: es prohibí l'oració fúnebre, no es permeté donar-li el nom de Cardenal ni que cap insígnia cardenalícia no figurés al cadafalc.

Davant d'una tal actuació del bisbe, es comprèn molt bé que l'estament eclesiàstic des del Vicari General Josep Rifós, es constituís en un dels més acèrrims defensors de la causa de la terra, i que fins els darrers dies s'esforcés a mantenir l'entusiasme dels que lluitaven, resseguint els llocs on es reunien.

Però, com actuà aquest estament, ens ho diuen els historiadors espanyols i francesos. El testimoni més contundent de la seva actuació són les ordres donades pel nou govern contra molts eclesiàstics. El 2 d'octubre de 1714 era manat l'exili a nombrosos sacerdots i canonges, entre ells el Vicari General Josep Rifós, i beneficiats de la Catedral, Santa Maria del Mar, Nostra Senyora del Pi, Prior de la Misericòrdia, que feta més de 44 anys que regentava el càrrec i ens consta de més de quaranta. El mateix era disposat contra molts religiosos; dominicans, benedictins, franciscans, agustins, mercedaris, etcètera. L'Església no sols fou greument perjudicada en les seves persones: els monuments religio-

sos de la nostra ciutat també s'endugueren dolorós record dels esdeveniments. Uns foren destruïts o malmesos durant els dies de la lluita, d'altres, però, varen esser-ho per l'ordenació sobirana del rei.

Entre els primers podem esmentar el convent de Santa Clara de les monges Menorettes, als afores de la ciutat, molt a prop del portal de Sant Daniel, i la seva antiga església, així com el convent de Caputxins de Santa Madrona, drecat a la muntanya de Montjuïc.

Fou més crescut el nombre dels monuments religiosos que caigueren per sempre més, en construir-se la ciutadella de l'actual Parc. Varen seguir la sort del populós barri de la Ribera: l'antic convent de Sant Agustí, dels frares agustins, que molt treballaren prop del rei perquè fos exclòs aquell antic, bell monument. Tot fou, però, inútil. La Ciutadella necessitava espai. El Convent de Santa Clara, que les monges volien reedificar fou igualment arrasat. El convent i església dels Clergues Menors del Pla d'En Llull, la parròquia de Santa Eulària de Mèrida, la capella de Montserrat, situada vora la mar i l'església i hospital de Santa Marta. I en el primer pla de la Ciutadella, on s'havien de tirar en terra les cases fins el carrer de Montcada, estava destinada la mateixa sort a Santa Maria del Mar. Davant, però, el clamoreig de protesta de la ciutat, es va desistir. L'enderroc sols va comprendre fins l'actual plaça del Born. I així es salvà un tan bell monument.

A més, ens consta que varen ésser força malmesos alguns temples parroquials; ho sabem certament

de Santa Maria del Mar, segons informe que donava un mestre d'obres a 2 d'octubre de 1714, en el qual deia: "crídat per reconèixer lo dany que havien causat les bombes i bales en dita església, féu acord que la ruïna de dita església és imminent i que amb seguretat no podien los residents d'ella conferir-se en ella per la celebració dels oficis divinals; ni los parroquians freqüentar-la sens perill de ses vides". I per portar-li remei concertaren un emprèstic de set mil set centes lliures. I el mateix s'esdevenia amb les esglésies parroquials de Sant Just, Sant Miquel i Sant Cugat.

Un fet especial, després de la caiguda de Barcelona, ens diu la mena de tracte donat per Felip V a l'Església i ens confirma l'opinió segons la qual es feia responsables els eclesiàstics de l'obstinada rebeldia de la nostra ciutat. Als pocs dies d'amparar-se del govern d'aquesta els representants de Felip V, s'incautaren de les campanes de les esglésies i capelles (de moltes en tenim testimoni) i les obligaren a pagar un fort impost, de 60.000 francs or, dit de redempció de les campanes. Les Junes d'obra de les esglésies, sense un cabal i sense manera de trobar un diner, demanaren al nou vicari general (el doctor Rifós ja estava exilat) autorització per a vendre els joiells d'argent i or de llurs esglésies, i així poder pagar l'injust i draconia impost. La qual mida és testimoniatge de com era tractada la ciutat pels seus governants, almenys durant una, llarga temporada.

D'aquesta manera nombrosos objectes de culte, ofrena de les generacions devotes de Barcelona, es

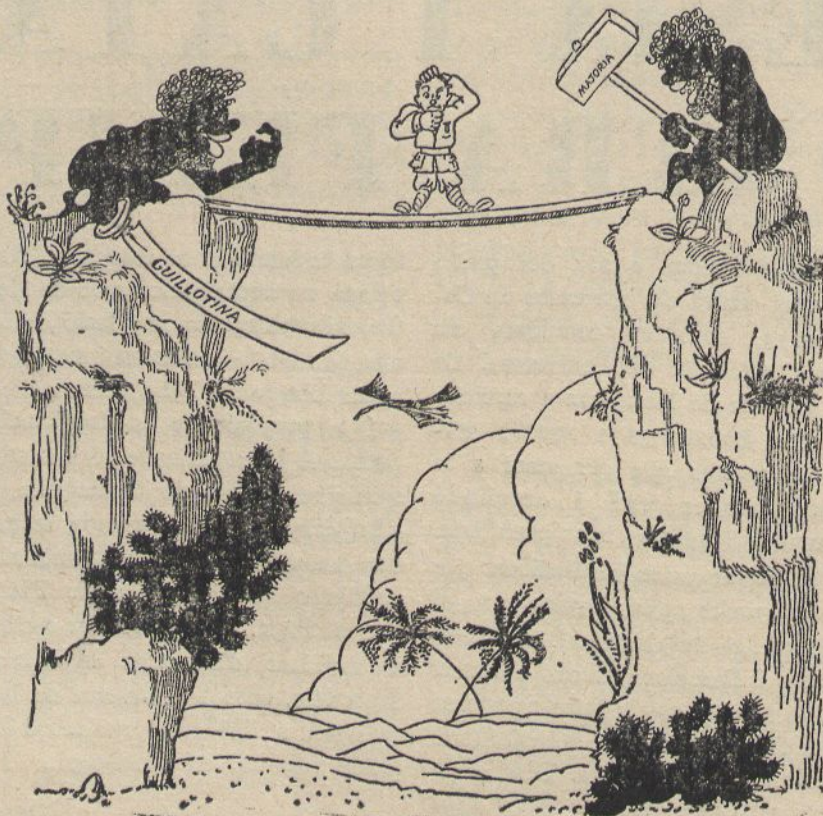
transformaren en francs or, que era la moneda amb què tingueren de pagar el damunt dit impost.

Altres dels aspectes dignes d'ésser recordat, que ferí pregonament l'ànima del poble i en el qual l'Església sostingué la causa d'aquest, va ésser el de la llengua. Des del primer moment els novells governants mostraren un intens menyspreu per la llengua catalana. L'àrbitre de la situació, el superintendent Patiño, deia al rei en un dels seus informes: "Los catalanes... son apasionados a su patria con tal exceso, que les hace trastornar el uso de la razón, y solamente hablar en su lengua nativa". La llengua catalana, l'única usada a Casa de la Ciutat, fins en les ocasions en que hom s'adreçava als reis, en fou totalment expellida. No cal dir que el mateix va succeir al Palau de la Generalitat. L'Església, però, de Barcelona seguí honorant a la llengua de la nostra nació, tot i que el Govern imposà a la Seu barcelonina, després de la mort del cardenal Sala, nou bisbes castellans seguits.

Així, en llengua catalana, l'Església parlà al poble, si més no, quan havia de fer-ho per escrit. I en aquesta mateixa llengua eren redactats la majoria dels documents de la Cúria Episcopal. La llengua del poble havia estat foragitada de les Corporacions Públiques de la nostra ciutat, regentades per catalans; però seguia rebent tots els honors dins de l'Església encara que aquesta fos regida per bisbes castellans.

I ara, lector català, compara el gest d'aquests germans nostres que ho sacrificaren tot en defensa de la Pàtria, amb aqueixos nous herois que alguns proposen al teu fervor patriòtic i a la glorificació pública.

J. SANABRE.

Un viatge a la Polinèsia o les Minories a les Corts.

El fracàs del fascisme en la resolució de les relacions entre l'Estat italià i l'Església Romana, ens ha convençut una vegada més, que no pot haver-hi llibertat per a l'Església, allí on és abolida tota llibertat política.

Per això, encara som demòcrates! Per això ens sentim enemics de tota reacció així antiliberal, com violentament catolitzant.

La gran força de la Democràcia, no li prové pas tan sols dels individus, sinó de la forta organització i estabilitat de les famílies.

Per això anhelem la màxima independització d'aquestes, per la realització del salari vital, i la participació en els beneficis. I la consecució del màxim número d'elles en la categoria de propietàries.

Calamarsada

La imminent cessió del castell de Montjuïc a la ciutat de Barcelona —ara sembla que va de debò— planteja, entre altres problemes interessants, el de veure la manera de fer aprofitable aquest gest magnànim del Govern de la República.

Per tal d'orientar els nostres lectors, *Calamars* s'ha emprès la pintoresca tasca d'interviuar els principals caps grossos o prestigis de l'Esquerra, fent cas omís—com en altres ocasions— dels ciutadans Carner, Corominas i Hurtado, que, a més d'ésser-hi accidentalment, professen una ideologia ben divergent tantmateix. Donem a continuació el parer d'alguns prohoms, tot respectant l'incògnit, com ho havem promès cavallerosament als interessats.

Senyor A., conseller.

Desde luego s'ha de començar per enderrocar allò, que és una *pesadilla* per als amants de la llibertat, amb minúscula. Jo, com a un dels homes més influents en la majoria, proposaré *luego* que el cim de la muntanya s'entregui a una societat barrilaire, que podria denominar-se *Gatzara continúa*, a fi que hi organitzi festivals, l'un darrere l'altre, amb il·luminacions a la veneciana, *disparos de morterets*, elevació de globus, cucanyes i cursos de bellesa masculina. Per *supuesto* que les entitats més indicades per aquesta empresa són les benemèrites colles de Sant Medí: *Els Tivats, Els Xatos, Els Tranquils, Els ben Plantats*, i especialment la *Colla de l'Arròs*, que té per socis honoraris tots els regidors dedicats a batre *records* de distància... amb els cotxes de l'Ajuntament.

Senyor B., regidor.

Prèvia excusa de no tenir el dó de la paraula i de no saber escriure en català, ens tramet aquesta quartel·la, que recull admirablement el seu pensament: «*A lo que me dise sobre que debe haserse del castillo, creo que lo mejor es tirarlo a tierra y después construir un garage monumental de semento armado y almas de yerro, y declarar el monopolio de todos los garages y pupilages automobilísticos de la urbe. No se extrañe que lo pida monumental; es que tenemos la idea de haser desaparecer todos los Davids, porque tienen un nombre que huele a clericalismo, y imponer a todos*

Els burgesos es banyen en aigua de... Roses.

los coches el nombre del gigante Goliat, que seguramente le llamaban filisteo porque siempre estaba de filis, como nosotros cada miércoles. Sin más, su s. s. q. b. s. m.»

Senyor C., regidor diputat.

Donada la meua idiosincràsia ideològica, ja pot suposar què penso fer del cim de Montjuïc. Res d'enderrocar el castell; el conservarem per a eterna ignomínia dels botxins de la llibertat, i el convertirem en un immens museu laic. Entengui-ho bé: laic. No estem per custòdies, ni facistols, ni sants, ni casulles, ni cupons. (D'això últim plorà el Sr. Esteve). En vitrines *ad hoc*—perdoni la llatinitat—hom hi veurà les sandàlies de Giordano Bruno al costat d'uns mitjons del gran Servet. El preciós autògraf del darrer poema de Ferrer, figurarà al costat de les ulleres de celuloide usades per l'immortal Herodes, primer perseguidor dels carques. Com a *remate* de l'edifici, hi posarem una estàtua de la diosa *Razón*, amb el cabell a la permanent, a fi que les gèneres futures es *percatin* dels anhels de llibertat i de tolerància que un jorn niaren en els pits esquerrans.

Senyor X., diputat.

En contestación a la suya, debo decirle que soy de parecer que el castillo sea demolido y reducido a pavesas. En el inmenso solar que resulte, creo podría emplazarse en él un edificio que sirviera

al mismo tiempo, mediante una sencilla tramoya, de hipódromo, veródromo, ateódromo y autódromo. No es difícil; más difícil es ser. en un brevísimo lapso de tiempo, monárquico, republicano unitario, republicano federal, ca-

talanista y comunista. Y no obstante, modestia a parte, hay quien ha realizado esta hazaña sin necesidad de llamarse Azaña. Otra idea: para los días de lluvia, podría trasladarse allá aquel célebre tablado que tanto dió que hablar cuando los sucesos de Tablada, y en él podría evolucionar, alegrando las pajarillas del respetable, el acreditado payaso nacional, Rodrigo Soriano, y el jabalí domesticado, Angel Samblancat. He dicho.

Senyor Z., diputat.

Breu: Hi edificaria sa ciutat universitària, que deixaria tal qual la que el professor Blanco ens va descriure amb aquell inimitable castellà de sa Barceloneta. Sa F. U. E. es convertiria automàticament en sa F. E. P., això és en «Federació d'Estudiants perpetus». Hom hi establiria només una Facultat: la d'Eugenèsia general i aplicada, amenitzada amb dutxes russes, amanides russes i tovalloles russes. Ses classes, com es suposa, bisexuals, a l'aire lliure i com més caramulles de gent millor. Distintiu: per a sos atlots una corbata vermella; per a ses atlotes un rebosillo vermell. Professorat: un Gimenez Asua, 2 Ortegues Gassets, 3 Xiraus i 4 Palaus.

CALAMARS.

C r i d a

Ciutadans de Barcelona, homes grans o desnerits, si voleu matar l'estona i estar lliures de perills, cal que aneu cada dimecres tot just en fer-se de nit, a la plaça de Sant Jaume a veure funció de Circ. Hi han pallassos plens de gràcia i altres coses per l'estil, que engresquen a la gentada amb variats acudits! Diuen paraules boniques, que ningú les gosa dir. Canten àries d'opereta amb un to tot vincladís, i encisen la concurrència que els aplaudeix a desdir! Us diran dels crims dels frares, que els volen matar a pessics, perquè tots fan bona panxa i no salten com felins! Fins els morts del cementiri els hi donen grans fatics: els volen fe' entrar al «Sigle» a treballar de massips, de massips o de bastaixos o altre treball més fi! Secularitzar! Que maco! Quina pensada sublim!

Car ara el qui no treballi ben segur que serà als llims, o serà que el gran Pestaña —que bé a ser el Gran Rabí,— li manarà fer la vaga en perjudici dels rics! De números al programa al menys n'hi han més de mil: Lloen a Ferrer i Guàrdia incendiari empedenit, hi han baralles i carícies hi ha boxa, tir de conill, castanyes i altres minúcles que no cal que descrivim!

Poble de Barcelona: dimecres, de sis a vuit, a la plaça de Sant Jaume hi ha companyia de circ a càrrec del municipi que es daleix sols per lluir les condicions tan rebones de pallasso o de faquir dels regidors de l'Esquerra, que es creuen ser l'Anticrist però vistos de la vora, tal com la gent ja els ha vist, són infants que tenen dida i encara es mamen el dit!

KIKO.

Després de la Vaga General

Oriol Anguera de Sojo

Els motius de la vaga

Amb el preludi de la vaga de la fam, per part d'alguns presos socials a la Model, i de les mogudes insubordinacions del dimecres, dia 2, el dijous a la matinada fou declarada la vaga general a Barcelona per la Federació local de Sindicats únics. L'atur va ésser total, absolut, com unànimement ha reconegut la premsa diària. El manifest publicat per l'òrgan sindicalista, i dirigit als *productors*, pretenia de justificar l'adopció d'una mida tan greu i transcendent en l'abús de les detencions governatives, i en la conducta del governador, dins els afers socials.

Dualitat de criteri: la F. A. I.,

i el manifest dels sindicalistes, dits moderats

El mateix alcalde, però, en les primeres manifestacions a la premsa, el dijous, al migdia, va insinuar que els veritables motius de la vaga eren uns altres. Tothom sap, que dins el Sindicat, actua en forma més o menys inconnexa, una agrupació de la «Federació Anarquista Internacional», la F. A. I. L'hegemonia d'aquesta ha creat molts descontentaments, a la massa obrera, fins al punt de produir una escissió. Pestafia, Peiró, Clarà i encara d'altres líders del sector moderat varen publicar el manifest, que certament va causar sensació, en el qual, condemnaven el mètode de la violència per la violència, i el sabotatge que compromet no sols la formidable organització sindical, sinó, després de tot, oimés la mateixa riquesa col·lectiva. La contesta a un tal manifest va ésser la declaració de la vaga general, amb la qual mida, els extremistes no sols palesaven la seva decisiva influència sobre la massa proletària, sinó la seva contundent hegemonia. Era, doncs, l'actitud del governador davant els afers socials, o bé, la competència en la direcció i control entre els líders sindicalistes la causa determinant de la vaga?

La conducta del governador

Tots els qui hem presenciats lluites tumultuoses als carrers de la nostra ciutat, sota la fèrula dels governadors de la caiguda Monarquia, tot seguit se'ns esvaï un mal somni de l'esperit. Comptàvem amb una autoritat que governava, que sabia fer prevaler l'imperi de la Llei. La prudència feia en ell el costat a l'energia. La serenitat i tàctica, a la dignitat personal, i al decor civil del càrrec. El ciutadà i les institucions, en els seus drets, i en els seus béns, eren assistits fins al punt màxim de sacrifici, que les circumstàncies ben greus i serioses permetien. I, potser per primera vegada, en els anys de la nostra història contemporània, els mantenedors de l'ordre públic, saberen ésser i sentir-se uns mandataris al servei d'una democràcia, i exercir el compliment dels seus deures amb un gest revestit de decència civil.

Un editorial desorientador

Per això va causar senzillament estupefacció entre tots els sectors ciutadans, llevat d'aquell qui estava en el secret, i hi era interessat, l'editorial de l'òrgan de l'Esquerra Catalana, en el qual aquesta acusava el governador de tot allò esdevingut, particularment d'haver consentit que una gervació de ciutadans haguessin pogut armar-se. Repetim que un tal editorial va causar estupefacció, puix tothom sap que el dit armament data de molt abans del senyor Anguera de Sojo, com a governador, i que aquest ha dedicat més d'una activitat a l'escorcoll domiciliari i individual per a la presa i recollida d'armes.

Si «L'Opinió» volgués ésser *només un cop sincera*, vol dir que ella i el seu partit estan assistits de la força moral deguda per a llançar públicament una acusació semblant? Els qui hi tindriem dret, en tot cas, som aquells que sempre hem confiat la difusió de les nostres idees a la propaganda, i als altres mitjans que ens concedeix la llei: els qui proclamem que a la pistola cal acarar-hi la idea, i no una altra pistola:

els qui creiem que, després de tot, allò més revolucionari, és l'explosiu de la idea. Que només és lícit d'armar-se col·lectivament, això és, la nació sencera, i fer-ne us així mateix contra un poder o Estat opressor quan són esgotades totes les altres providències. Els qui professem la doctrina que el monopoli de la violència pertany únicament a l'Estat.

Un altre article que mou enrenou

A l'aldarull provocat per l'article de «L'Opinió» va sumar-se l'enrenou de l'editorial de «La Vanguardia» en el qual hom escometia totes les autoritats, per ineptes, incapacitades i indignes, i especialment, si cap, contra el President de la Generalitat. El ciutadà amatent va veure en ell, al costat de molts encerts, una injustícia, puix que algunes autoritats, davant el conflicte, havien estat en el seu lloc: i d'altres van endevinar-hi una espècie d'emboscada. L'endemà mateix «La Vanguardia», en part es rectificava dedicant un novell editorial d'elogi al senyor Anguera de Sojo.

Pel cas, tant se val. Cap català nacionalista no pot inspirar els seus somnis per a l'esdevenidor de la nostra pàtria en l'editorial contundent de l'òrgan de les classes neutres. Ni era tampoc aquest l'objectiu de l'articulista; ara, que molts elements es valgueren de la impetuositat de Gaziol, per a dur les aigües vers el molí dels egoismes de classe. Són aquells que gaudeixen i exulten en el desordre social, per tal de reivindicar els drets de desconsideració envers l'obrer, per tal de burlar tota mena de lleis socials, per tal de mantenir-se irreductibles a tota conquesta del proletariat. I això nosaltres no ho tolerarem mai.

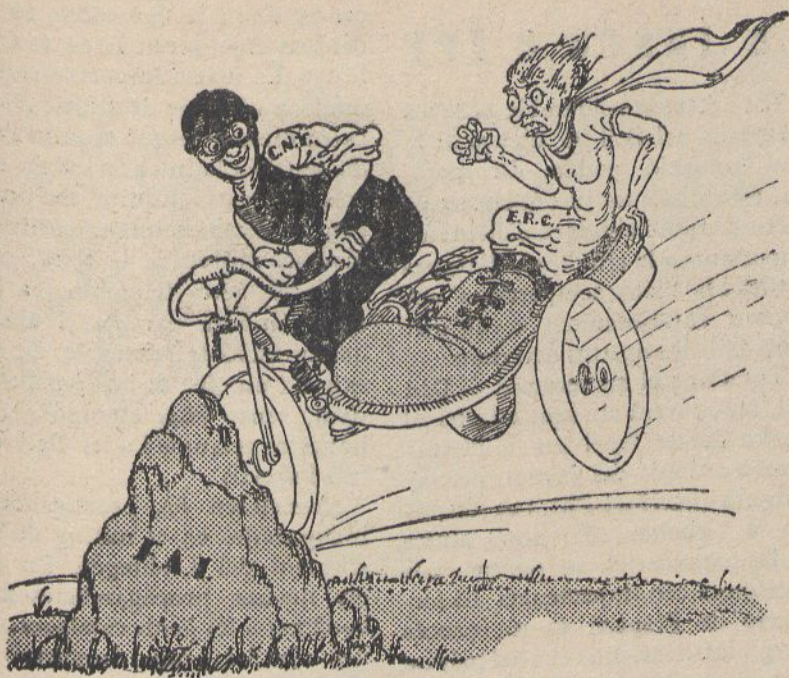
L'Esquerra entre dos extrems

Però l'Esquerra ha volgut explotar en excés per a consolidar la seva situació política, així l'escomesa de «La Vanguardia» com el desenrotllament i la solució de la vaga. D'un cantó, tenia el deure, i sobretot li convenia, de fer el costat al senyor Anguera de Sojo, de blasmar les violències de certs elements sindicalistes. D'altra, però, no podia agreujar en el més mínim l'organització sindical, puix a aquesta deu la seva preeminència política. La prova dels deures, si més no de cortesia envers el governador, està en els elogis dedicats a aquests per certs prohoms de l'Esquerra mateixa, entre els quals el seu líder senyor Companys.

Però ella va tirar al dret. Ja no va accontentar-se, malgrat tot, en seguir condemnant la conducta del senyor Anguera de Sojo, sinó que en el manifest que va publicar, indirectament, exigia la dimissió d'aquest, en demanar per a ella i per a la Generalitat la plenitud de mitjans amb la certitud, més que amb la garantia per a la ciutat, de solucionar els conflictes. En això, tothom hi ha vist la maniobra política. Res no hi fa, que avui com avui encara, el govern civil sigui una delegació del poder central. Mentre subsisteixi l'*statu quo* polític actual, ho serà. Llavors, segons la mateixa teoria, haurien igualment d'emparar-se, en nom de

Els explotadors varien, la víctima però, és sempre la mateixa.

¡Ai, que volquem!

Catalunya, dels altres governs civils catalans. O bé no haurien hagut de tolerar, que els seus homes acceptessin el governament o direcció d'aquest. I sempre no sols ho han tolerat, sinó que ho han rebut a mans besades.

Les minories perturbadores

D'altra banda, l'Esquerra per seguir el seu congraciament amb la massa proletària, i ensems no donar l'aprovació al sistema de violències, ha arbitrat la teoria de les minories perturbadores. Realment, la majorança del nostre obrer és assenyat, home de pau i de família. Però a qualsevol home costa de creure que sols una minoria imposi l'atur a tot Catalunya. Que el seu òrgan en la premsa, només sigui el portantveu d'aquesta minoria. I que, després i tot de la solució del conflicte, surti i continuï en les mateixes prèdiques subversives. L'Esquerra Catalana vol i dol. Ho comprenem. Només que les seves contradiccions davant de Catalunya, no fan altre que llevar-li prestigi i posar al descobert la seva posició falsa.

La politica del «camouflage»

A fi de dissimular-la, ella aprofita tota ocasió per fer una engegada de focs artificials de patriotisme, i per adular la massa obrera. A aquests fins obei l'organització de desgreuge a Macià, la nit del dilluns proppassat. Macià, com a símbol, no va agreujar-lo ningú. Macià, com a home de partit, com a iniciador de subscripcions, ben intencionades potser, però mal enfocades, va ésser atacat per «La Vanguardia». Els qui donaren caràcter genèric a l'atac són una minoria massa reduïda, perquè puguin fer prevaler el seu somni de reacció unitària i de vexació per a l'obrer. Per això repetim que la manifestació pro Macià, obei a una martingala política esquerrana.—Senzillament, un *camouflage* de patriotisme i democràcia.

Som on erem

Mentre l'Estatut no sigui un fet, Macià és, tant si ho vol com si no ho vol, el símbol dels anhels de llibertat de Catalunya, i estarem al seu costat. L'Esquerra pretén que sigui només d'ell. De vegades, sembla assolir-ho. No ho tolerem. Macià és del poble català. I si Macià esdevé un home de partit, automàticament perdrà l'autoritat moral per a presidir la Generalitat. I si cau del cantó de l'Esquerra tot seguit de l'aprovació de l'Estatut, el combatrem democràticament.

Ràdio

Lorés Codina i Roig

CROSLY
Trafalgar, 3.-Barcelona

El soroll i les nous

Jo tinc un conegut, que és un home que es fon per semblar que treballa amb una gran activitat. No pot tenir un moment seu, treballa a desdir i tot el dia se'l passa tan atafegat, que la seva senyora, que sap mimar-lo com un infant petit, li diu que a la força, la seva important salut, se n'ha de ressentir amb aquell tragí tan intens.

Però el bo del cas, és que tota aquella feina és fictícia. Ha sentit a dir que els homes de grans negocis han de desplegar una activitat fora de límits i ja me'l teniu, volent abastar els límits de l'activitat. La seva taula és un munt de papers que no serveixen per res, i les males 'lengües, que sempre n'hi han, n'hi han hagut i n'hi hauran en aquest món tan traïdorot, asseguruen que entre mig de tots aquells papers, hi posa *Gasetes de Catalunya* i velles *Protestes*, per a fer embalum. Certament, per a un home que s'estimi una mica, el tenir la taula plena de paperassa, dóna molt de to.

Però, mireu qui fa el meu genial amic. Invariablement, quan té una visita important, al cap de poca estona entra un *groom*, amb una safata plena de cartes. El Sr. X. us mira gentilment i us diu:

—Me permitirá despachar la correspondencia, ¿verdad?

I és clar, davant de tanta amabilitat, vós, heu de dir que sí. I ell continua:

—Mira, estas al Sr. Secretario, para que las conteste; estas para archivar; estas al cesto... Con tanta correspondencia no me dejan vivir sosegadamente,—afegeix com per donar-vos una explicació.

I el *groom*, diligentíssim, surt ràpidament per anar a complir l'encàrrec del Sr. X., però amb una lleugera modificació: en lloc de donar les cartes al secretari perquè les contesti, d'arxivar-les o bé de tirar-les al cove, les clou dintre de nous sobres i les deixa convenientment disposades per repetir la comèdia quan una nova visita, tindrà el gust de departir amb l'activíssim Sr. X.

Exactament com a casa el Sr. X., passa en les nostres corporacions públiques: hi ha, des de fa molt temps, una activitat fantàstica. Tot hom sirga, tot es remou; noves lleis, flamants modificacions, sembla que hi hagi una nova vida, però en el fons del fons tot és el mateix de sempre. Malgrat a gastar, l'Ajuntament, possem per cas, cinc mil durets en un mes per autos, cosa que demostra una rapidesa insospitada en aquella venerable casa, Barcelona, encara està enllumenada en molts carrers per aquelles miserables bombetes de l'*alumbrado provisional* que es recorda dels temps en què el bon devot de Sant Pancràs, Sr. Pich i Pon, feia de lampista.

Es clar que les atribucions de l'Ajuntament no són precisament el cuidar-se de l'enllumenat dels carrers: en té d'altres molt més importants: la secularització dels cementi-

ris, l'expulsió de les Ordes religioses, acaparar càrrecs, lloar a l'anarquista Ferrer i Guàrdia i de fer bullir l'olla de cadascun dels molts honorables ciutadans, que fan el sacrifici de fer de regidors, amb una *activitat* inponderable.—PETRITXOL.

Fa tres setmanes, tres, que no ens veiem. De la propaganda per l'Estatut, qui se'n recorda? Els de Sant Just d'Esvern. Havia de donar-hi una conferència aquell famós poeta, ex-redactor de tots els diaris catalans, ex-estudiant de capella i secretari d'un Conseller. Toquen les deu, les onze i les dotze, i el poeta conferenciant encara no arriba. El públic murmurava, fins algú diu paraules gruixudes. Tocades les dotze, telefonen a la Generalitat: "Diguin al senyor Poeta, que encara l'esperem". — "Com? si ha sortit en auto, a última hora de la tarda.—Doncs, encara l'esperem." I encara l'esperem. Algú altre l'esperava, probablement.

Fan córrer que algú, molt enlaira-
rat, vol suspendre el Dic. Hi ha qui
diu si ho ha suggerit *El Be negre*.
No ens ho prenem seriosament. Tal
com anem, anem molt bé. Si ens
feien la propaganda en aquesta for-
ma, aniríem immillorablement.

El Doctor Solé i Pla rebé, l'altre dia, al seu petit recer de Querolps, la visita de Lluhi i Vallescà. El Doctor Solé refeia papirus antics en companyia d'un monjo de Montserrat. Invità el seu visitant a romandre. I com sigui que En Lluhi fes un gest de menyspreu, el vell metge recalçà: "Enlloc estaràs tan bé. Si t'agafa un treball, jo et puc donar una injecció; i aquest, l'excomunió".

El doctor Solé és xistós quan li plau. El senyor Samblancat, com En Pic, en fa sense voler. Bo i visitant Avila, es quedà plantat davant els ex vots del temple catedralici. I amb tota la bona fe, deia: "Pero ¿a qué viene tanta ceràmica?"

I fins el senyor Lerroux s'hi dedica. El seu discurs a Valladolid va assabentar-nos, en efecte, de com hi havia "españoles ilustres que, si no estuvieran en los altares por su santidad, lo estarían por el imperativo de nuestra conciencia laica". I cità el P. Solà, Feijóo, Vitària i Suàrez, cap dels quals no és als altars. De totes maneres, més val afegir déus, que suprimir-ne, segons deia el gitano de la famosa rondalla. — FLABIOL.

Llibertat o sectarisme?

Som a uns moments decisius. En sentim la feixuguesa. D'ací pocs dies, potser de poques hores, les Constituents hauran pronunciat la paraula definitiva, sobre el problema català i el problema religiós.

Heus aquí dos afers íntimament lligats en el terreny jurídic. Des del punt de vista de les Constituents, Catalunya forma una minoria ètnica, i els catòlics una minoria social, dins l'Estat espanyol.

Si les Constituents respecten l'unànim plebiscit del nostre poble, no ho faran pas perquè se sentin catalanistes, sinó perquè l'adhesió d'Espanya a la Societat de les Nacions i el to europeitzant de la revolució, comporten de reconèixer el dret de les minories.

Seria llastimós, que el mateix criteri no fos aplicat a la qüestió religiosa. Els catòlics no pretenen pas de *dominar* l'Estat: després de

les darreres eleccions, hem restat, políticament almenys, en minoria. Volem, només, que sigui respectada la nostra manera d'ésser; la nostra llibertat d'aprendre i d'ensenyar, de viure i de morir cristianament. I no podem creure que una República europea ens ho denegui; i encara menys, que s'hi oposi l'Esquerra, ambaixadora com és d'una minoria racial.

S'iniciarà una època de concòrdia i de veritable llibertat? Encendrà el sectarisme la teia de la discòrdia? Les Constituents tenen la paraula. En determinar-se, convindria que no oblidessin, la frase punyent de l'últim discurs de Melquiades Alvarez: "Desenganyeu-vos, senyors diputats. Secularitzar tots els ciutadans, és impossible". I com que és impossible, per instant de conservació si més no, cal que el dret de les minories sigui respectat íntegrament.

La tasca feta

Després de la campanya heroica del D. I. C. motivada per l'acord del nostre municipi, en què aquest demanava l'expulsió de les Ordes religioses, i de la campanya d'eleccions, preferim la nostra organització com fer una parada en la seva marxa, recollint-se dins ella i comptar les forces per reemprendre amb més braó el camí.

Avui, grat sia a Déu, podem donar un relat a tots els nostres amics, camarades i simpatitzants de les vies de la nostra empresa. L'edició del periòdic podia semblar una aventura imprudent. I la venda de números a la capital ha reeixit francament en un èxit, ha augmentat més i més. I els subscriptors forans pugen cada dia d'una tal manera que hom pot comptar un augment setmanal de cent cinquanta.

Igualment hem vist créixer amb folgat optimisme els rengles dels nostres socis. Cada dia arriben novelles altes, de tal manera, que prompte la nostra organització comptarà amb un nombre parell al de les altres agrupacions de la nostra terra, de més marcada influència política i social. Això ens

ha estimulat a concretar el nostre ideari en un full, ben precís i contundent, que a hores d'ara hem escampat ja a milers per tot Catalunya.

La creixença de les nostres forces ens ha obligat també més aviat del que no pensàvem a dotar la nostra agrupació d'una organització interior, ben destriada.

Es un fet ja la formació d'una secció de joves propagandistes. Va inaugurar les seves tasques en un míting a Sant Climent del Llobregat, del qual donem una recensió en altre indret del periòdic, i al que seguiran immediatament d'altres.

També el dia de l'Assumpta, celebrarem la inaugural del nostre centre excursionista de minyons i vaillets de muntanya, amb un camping dalt d'una calma de les Guílleries. La bandera del D. I. C. estremida a l'aire pels oratges de la racial muntanya, era el símbol de l'ardència dels nostres coratjosos minyons.

Per al més expedit acompliment, de tanta i tan feixuga tasca, ja s'ha empetitit el nostre estatge. Per això es fan gestions en recerca d'un nou pis, adequat i apropiat al desembràs de treball de la nostra empresa.

La tasca a fer

Tot i ésser considerable la tasca realitzada pel D. I. C. d'ençà de la seva fundació, podem dir, però, que ella, quasi tot just és encetada. La tardor amb el retorn d'elements importants a la ciutat, les llargues vetlles i la blana temperatura ens inviten coratjosament a animar amb delit les nostres activitats.

Tot d'una el mes entrant, si Déu vol, inaugurarà els seus estudis el nostre Cercle. Apel·lem a l'entusiasme ardorós del jovent, perquè vulguin inscriure-s'hi, i es disposin a treballar. No som amics de les parenceries, ni tampoc ens enneguita cap impaciència. La formació de l'esperit és un procés llarg i laboriós, dins el qual palpita l'heroisme obscur, i s'hi desenvolupa aquella mateixa revolució transcendent de la llavor colgada en terra. Aquesta sola convicció ja marca quines seran les nostres normes, i quina la llei que ritmarà la nostra conducta. Aplicació, tenacitat, santa continuació. En el nostre local social, els socis als quals els estudis interessin, els seran facilitats més detalls. Sense que això, però, sigui cap obstacle perquè els anem donant públicament des del nostre periòdic.

Anunciem també, per als primers d'octubre propinent, l'aparició del setmanari infantil «L'Eixerit». Constarà de vuit planes, amb animats dibuixos i ninots. Ell anirà positivament a salvaguardar l'educació cristiana dels nostres infants, i a preparar-los per a la vida política i social el dia de demà, desvetllant-los la consciència patriòtica i civil, i estimulant-los amb totes aquelles energies i activitats necessàries per a la cabal restauració moral i patriòtica de la nostra nació. S'admeten des d'ara subscripcions en el nostre estatge social.

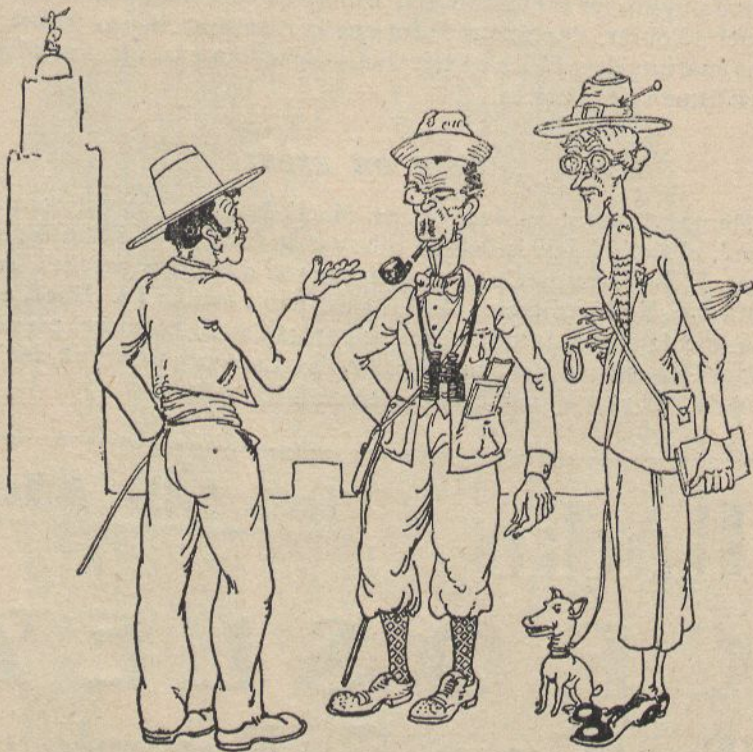
També el D. I. C. va a comen-

çar tot d'una la campanya en pro del bon cine, arreu arreu de Catalunya. És massa important aquest modern utilatge de difusió d'idees i sentiments, perquè seguim abandonant-lo a la iniciativa dels nostres adversaris. Equips de propagandistes cada setmana sortiran a diversos indrets de la terra, sense descurar, però, Barcelona, a predicar amb la paraula, i amb la demostració de l'exemple, de com existeix un cine de bon gust, atractiu, sense ésser atemptatori als honestos costums i a les lleis morals i socials.

S'acceleren les propagandes ja inaugurades en el míting de Sant Climent del Llobregat. En elles els nostres propagandistes faran conèixer a les gents catalanes, quines són les grans directrius del Cristianisme, en les qüestions socials, en els problemes internacionals, i en tots aquells altres afers que tenen una transcendència summa per al perfecte governament dels pobles.

Mentrestant no descurarem els problemes que es plantejaran dins el nostre poble, tot d'una d'ésser aprovat per les Constituents l'Estatut de Catalunya. La nació catalana haurà d'elegir els representants que escriguin la seva carta constitucional. Volem que aquesta sigui digna d'un poble verament lliure: que ella dongui a cada català valença i fermaça de totes aquelles llibertats, drets i prerrogatives, que li assegurin definitivament, amb la llibertat política, la llibertat moral i social, fins a un grau tan perfet, que quan vagi pel món, digui que és català, amb el mateix orgull que un home de l'Imperi de Roma, deia que era ciutadà romà.

Tots els que es sentin amb neguits de treballar, que es sumin a la nostra empresa. Nosaltres haurérem el goig de llur col·laboració. I tots l'embraguesa d'haver treballat per una Catalunya cristiana.

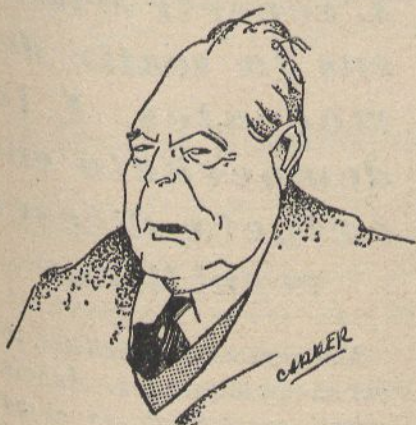

—Nosotros querer nacionalizar la Macarena, por cuarenta libras.

La majoria dels països que restaren neutrals durant la guerra europea, pateixen una crisi coneguda pel creixement desproporcionador de la riquesa i la població. L'Argentina és un d'ells.

Aquesta nació, que sabé donar-se una Constitució model, que comptava amb els dos partits necessaris per tornar-se en el govern, que regalava terres als emigrants que desembarcaven a milers, feia la seva vida i creixia amb un ritme meravellós. «La Nación» i «La Prensa», entretenien els seus lectors, explicant la vida i miracles d'En Rivadavia, Belgrano, San Martín, Sarmiento, etc. I encara esperançaven de canonitzar En De Rosas. Però heus ací que un

Irigoyen.

enduien tot, i la plata corria més de pressa que el riu del seu nom. Els que posseïen un camp que valgués una mica, es trobaren que els multiplicà el preu, com una fortuna.

Si la guerra hagués durat indefinidament, allò hauria estat un bé de Déu, en el nostre cas, però, del dimoni. Mentrestant la guerra va finir, esclatà la tragèdia amb la baixa del preu del blat, i amb la minva de les comandes. Els que preveïeren allò que s'esdevindria, els quals fóren moltíssims, vengueren les propietats al comptat, les quals vendes, a la fi, havien de resultar com una estafada.

Els argentins i immigrants, ja que en aquelles terres tanta importància tenen els uns com els altres, es desesperaren, en veure que el riu d'or s'havia eixugat. I com les granes de l'Arxiprest d'Hita, demanaren rei a D. Júpiter, i aquest no els va enviar una «cigüeta mancillera», però els va afavorir amb un general que es diu José F. Uriburu.

Suara, el 6 de setembre, s'ha escaigut el cap d'any. Del «Campo de Mayo» sortiren regiments de les primeres divisions acompanyats pel poble, els quals, unes hores després, entraven a la capital.

Hipólito Irigoyen, havia estat elegit president de la República, per una majoria absoluta. La davallada, però, del preu del blat, l'havia enderrocat.

L'Uriburu, emparat de la presidència, començà de guarnir les parets de les ciutats i pobles de manifestos patriòtics; concebuts i amanits amb els mateixos tons, que

els de tots els dictadors. Bons propòsits, difamació dels antics governants, respecte màxim per al poble, promesa de tornar aviat a la normalitat, i l'esperança que no es veuria obligat a emprar els mitjans enèrgics de què disposa.

Què s'ha esdevingut durant un any? Estudiants amotinats, sublevacions a Corrientes, i el poble decebut de promeses i penedit de l'eliminació de l'Irigoyen. L'Uriburu ja té por de les responsabilitats; el partit Personalista o Radical assoleix la simpatia de la Nació, i l'Uriburu es troba entre l'espasa i la paret. Ell prou voldria tornar enrera, però el poble no el deixa, i a aquestes eleccions, proposa a Lisandro de la Torre; i els altres al general Justo, antic ministre de la Guerra del govern Alvear com a president, i al Dr. Laurencena com a vice-president. A més, per ara, es presenten Gallo, Gallardo, de la Torre i Repetto.

Si, segons sembla, els radicals guanyen, anul·larà l'elecció? Es

Uriburu.

tornarà un Duce? Els fets ho confirmen, puix ja ha creat un exèrcit de feixistes, i fa la bona als militars.

EUGENI MUÑOZ.

Blasmem i condemnem la guerra, amb el mateix odi que l'esclavatge, la poligàmia, la facultat de revenja, l'asserviment, el dret de justícia privada. I així com la consciència col·lectiva de la Humanitat cristianitzada les ha refusades i eliminades definitivament després d'haver-les tolerat durant segles, així també el dret de guerra serà eliminat per sempre més.

Crònica que d'ací a cent anys serà vella

E s'escaigué que el jorn 7 de setembre de 1931 el molt digne e il·lustríssim president de Catalunya convidà tots los homens que estaven al seu costat e los reuní en una taula molt llonga e molt ben aparellada e los feu servir les menges més escollides. E molts d'aqueixos homens menjaren ab los dits e ficaren los nasos dins l'escudella. Un cop havien queixalat l'arròs, els portaren uns polls e tota guisa de coses fines, e tots s'anaren posant contents e tots parlaren segons la sua sapiència. E per aquell temps es publicava un diari molt conservador, que escometé lo molt digne president, e aquest com hom noble que era no s'acorà e no en feu gaire cas. Però molts homens del seu collotge, que eren allí per defensa de lo tinell, s'exaltaren fello-nament (per restar bé) e demanaren per postres les freixures de l'escriptor. E lo bon seny e la nobilitat imperaren e aquells se rosegaren los punys. E aquells homens, entre los quals se trobaven gent de molta esquerra, treien foc per los queixals e el ciutadà d'Aragó, Samblancat, que a les Corts d'Espanya li digueren «jaballí e pallaso» li va venir com un treball e no el podien reviuire ab cap de los amaniments e allò únic que podia retornar-lo era la sentor de capellà a la brasa; e com çò no pogué ésser, prometé en revenja d'escriure-ho en un llibre. Davant tal damnatge, tots los homens se li tiraren als peus e li dieren que çò no fés, e davant tanta porfídia s'abandonà. E per tal que semblant actitud no causi meravella a les generacions esdevinidores, el cronista posa aquesta nota. Eix A. Samblancat era un hom tot fosc, que usfruità com tants d'altres, d'aquell moviment d'un hom tot cor que ens tornà les llibertats, per posar-se ben gràs, e ben ric, e un cop dintre la comunitat esquerrana, embullà tant les coses e quedà tan malament que no es veia l'hora en què anés a fer de «jaballí» en un altra terra. E per mostrar fermança d'alguna cosa, escrivia en un lloc de mala mort, unes coses tan roïns e jussanes que molta de gent demanava que per la salut el fessin callar. E la vida d'aquest hom fineix aquí; e ella apar dins la història de Catalunya, com una figuera morta enmig de varis ceps bons e prenys de luxúria.—FERGUS.

L'Escola d'estiu

Ella ha acabat amb una apoteosi, com de festa major de poble extraordinària. La veu dels oradors ha sonat, amb el retruny d'unes gralles: han tronat els aplaudiments dels assistents i convidats: el bon vi ha regat el llevat de taula. I l'encens dels licors, si no ha pujat al cel, en forma de núvols enflocats i fantasiosos, s'ha arregussat llangorós dins les testes de cadascú, els ha tornat la pupil·la humida, i els ha fet el cor xardorós... Hurra!!

Cinc-cents cinquanta alumnes. Cinc-cents cinquanta!! Tots ciutadans civils, sense cap taca restringidora de l'hàbit d'una monja tímida, o de la sotana d'un clergue avidós: dreçats en santa mobilització patriòtica, brandant a l'aire l'única arma, digna d'un país civilitzat: la ciència pura, i abnegada. Tots ells han estat posats a les proves més dures, i a uns exercicis, quasi cruentos. Les criteriologies germàniques d'un Xirau, els han aguditzat els cervells: les escatologies experimentals d'un doctor Mira, han ensombrit lívidament llurs esguards: els jocs rítmits i gimnàstics d'un Llongueres, els han tornat a tots àgils i ingràvids, com a dansarins. I encara la paraula amable i freda d'un Piaget, ha destil·lat en cada cor llur, una gota, freda i gelua, com la llàgrima d'un rèptil. Però, després, els aires joiosos d'un Beethoven, van estremir amb una esgarripança divina a molts d'ells, la qual cosa, però, no va fer més que tornar més punyent la recança de l'amor d'unes setmanes d'estiu.

D'ACI a quinze dies, cadascun dels tals alumnes haurà esdevingut novament *magister*. Cada soldat mobilitzat de la gran batalla, soldat, sergent i capità de l'altre exèrcit, el de l'escola rural. I tota, com una nova guerra civil, es desenrotllarà dins els pobles, viles, llogarrets i ciutats de Catalunya. Guerra per la cultura, guerra contra la incivilitat, messelleria, primitivisme rural. L'ordre serà posat dins les testes obscurantides al ressò màgic de la filosofia xirauana. Les voluntats repel·loses, feréstegues i indomables dels petits, corredors de ravals i rieres, seran meses en ordre a la força del text aplicat del saberut doctor Mira.

Les còrpores deformes i escalabornades, adefesis d'imatges medievals, seran dreçades segons les lleis eternes del ritme i l'elegància, aquelles lleis mateixes, que feren de Grècia i Roma, poble racial de beutats, dignes d'ésser adorades damunt d'altar de marbre. I encara la filosofia del pedagog de Ginebra, haurà trobat un eco, si més no, apagadís, dins els cors impulsius dels infants de la nostra ruralia, afaisinant-los amb aquella aresta de fredor, de desapassionament, que fa esguardar la vida amb un somriure escèptic, gelu, potser laic i tot.

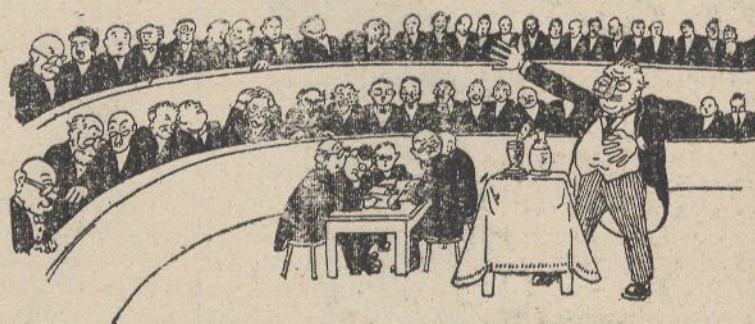
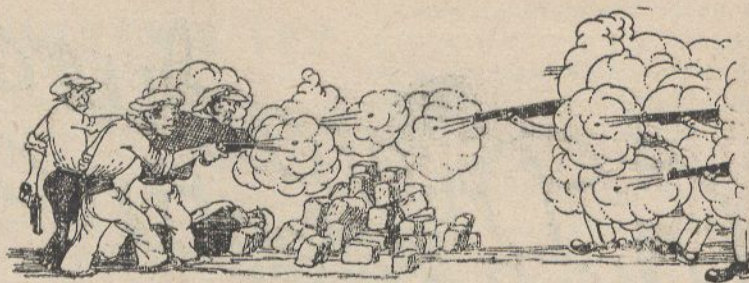
HONOR a tots els solitaris, que d'un termenal a l'altre de Catalunya, dia darrera dia, setmana darrera setmana, com a tropes de xoc, acompliran la gran revolució dins l'ànima dels nostres infants camperols. La basarda tràgica dels pobles no els farà trontollar. Ni els farà vacil·lar la sordidesa del viure rural, ni aquella amaritud que dins els cors filtren, les boires hivernals, i aquelles pluges deliquescents, monorítmes, lentes i colpidores, que un jorn immortalitzaren Verlaine i Rimbaud. No els atemoriran encara els dicteris mordiscents de la gent ignara, ni les trapelleries dels petits, ni els somriures dels saberuts, ni els escrúpols de pudícia de certes donzelles estòlides.

Però, dins el món d'avui, la justícia exigeix la seva satisfacció durant els seus mateixos dies. Per què, doncs, no ha d'acomplir-se justícia per a l'avançada d'un tal exèrcit de lluitadors i revolucionaris? I justícia, un jorn els serà feta. Ells seran els escollits, després d'haver estat els vocats, per organitzar l'exèrcit de sabedors de la Catalunya, infantada per l'Estatut. Ells constituïran l'Estat major, o bé, el gran quarter general. La seu d'ells, serà Barcelona. Barcelona, on la sordidesa no es coneix, i la companyia desplaça la solitud, que amarga els cors, i les boires i les pluges hivernals, lentes i acompassades fan més amable l'interior de la llar, i s'enduen l'enuig dels recònics íntims del cafè, el dolç *fumoir*, i el temptador *music-hall*.

QUAN tot aquest exèrcit de pedagogs innovadors o revolucionaris, deixebles uns dies de la tan cantada escola d'estiu, tornin a la nostra Barcelona, i així vegin esdevinguts realitats llurs somnis d'ésser un número, llampeguejant número! dins l'escalafó de l'Escola única, catalana, o encara espanyola, llavors els aires heroics de Beethoven ja no els deixaran més la llecor de tristesa, de les divines esgarripances, que ara són, i adés no són. Refloriran els amors, en primavera eterna, infantats una nit d'estiu a la Residència de Can Batlló...

I la Vida, la Vida, amb lletra majúscula somriurà per sempre més als nostres escolars d'avui, pedagogs en funció demà, per haver estat fidels durant unes setmanes, a la llei del *corrigere pauca, dissimulare multa*.

PELAUZY.

El Sr. Lerroux pronuncia a Ginebra un brillant discurs a favor del desarmament.

RETRATS POLITICS

Fernando de los Rios

Sembla que quan la formació del govern de la república, a part dels compromisos polítics del Pacte de San Sebastià que dugueren al ministeri homes de diferents ideologies, va haver-hi una mà que regalimava mel i fel i humorisme, que vetllava per una representació genuïna de la fisiologia del país. I això explica com en mig dels dotze personatges figurin aquelles barbes negres i aquells lentes impressionants de Fernando de los Rios que patinen el conjunt i donen al seu propietari l'estampa del més savi de tots plegats. Té un aire formidable d'actor que s'ha revellit fent el «Don Juan», i la barba enganxada al bigoti li infon un caient d'aquells personatges romàntics que es deixaven envair per la tisi perquè feia elegant; o un d'aquells mestres-tites que encara porten batí i una borla al casquet.

F. de los Rios és la encarnació perfecta i vivent dels capitans de les conquestes d'Amèrica, arrogants i ben plantats. I hom l'imagina davant una taula i un llum d'oli, jugant al tutti com un desesperat i dient aquelles paraules ferotges d'abans, i que fan tan bonic en els drames de Calderón de la Barca.

Es un home al qual l'esperit sobreix pels cantells de la cara. I des de darrera dels lentes, els ulls afinats agafen un prestigi de divo o de detectiu.

Actualment a Espanya ell és dels polítics més fins i més àgils, i sembla que treballi de puntetes i amb sordina, i de tant en tant tregui el nas per dissimular i per posar foc a la seva màquina sectària.

Al seu voltant resplendeix tota una aurèola, l'aurèola que duu la gent que defensa una idea que ja els ve de família, i que tenen una seguretat quan diagnostiquen, que àdhuc parlaria del seu caràcter, que interessa fins a cert punt, només de veure'l passar amb aquell olimpisme i seguretat que el retraten enmig la gent perduda cercant tres peus al gat.

Ell, però, no es deixa observar massa i s'escola de llarg, parapetant els ulls darrera la trinxera transparent dels lentes, mentre hi ha qui diu que el seu semblant oscil·la entre un Greco, un bolxevic, i un dimoni de titelles.

E. FERNÁNDEZ GUAL.

L'esperit cristià ens fa sentir de mòcrates. I la democràcia ens exigeix d'ésser republicans

Més que internacionalistes, som supra-nacionalistes. Anhelem aquell supra-Estat, en el qual amb la cooperació de tots els Estats, del món, es realitzi aquell supra-Estat, de la germanor i la caritat cristiana de què parla Sant Pau.

Aquest supra-Estat governaria aquells altres, tendenciosos a la Dictadura i la Tirania, abans d'ésser governats per l'egoisme sobreguejant d'un home, o per l'esperit de revenja d'un escamot, o bé un estament.

EL CINEMA

"LA FERETA DOMADA"

"UNITED ARTISTS"

DIRECCIÓ: Sam Taylor. Protagonistes Mary Pickford i Douglas Fairbanks, producció dels "Artistes Units". Distribuïdor per a cinemes catòlics: Editorial Vilamala.

ARGUMENT: Inspirat en l'obra de William Shakespeare. Relata els treballs d'un jove, optimista i temerari, per assolir l'amor d'una noia feréstega. Hi ha escenes molt gracioses. Tot acaba d'allò més bé; sinó, ja no fóra producció nord-americana.

JUDICI ARTÍSTIC: Per bé que Dou-

glas mantingui la seva gràcia a l'altura habitual, el fet de treballar junts els dos artistes màxims del cine pròpiament dit, això és, del cine mut, enterboleix l'èxit. Ni al teatre ni al cine, no és aconsellable que els actors secundaris siguin tan bons com el primer. De totes maneres, la joia impertorbable natural

de Douglas, les exquisideses de Mary, i la riquesa notabilíssima dels decorats, paguen ben bé la pena de veure aquest film.

MORALITAT: Es perfecte. En sortim joiosos, sembla que tot el món sigui nostre.

TALKING.

Del cinema estranger

A nova York, s'ha format una Lliga de Nacions, per tal de produir i representar films per a infants. Els seus fundadors han estat: Mr. Sigmund Sould de la Lliga Films d'Art, Mr. Ernest, Sr. Grandhall, director d'un institut educatiu; la senyora H. A. Sittledale, editora de la revista "Childreu" (Neus), i el professor Walter E. Pitlzin. Els primers films produïts, són l'adaptació de les fórmules de Hans Andersen.

El Congrés Hispanoamericà de Cinematografia

El darrer dia del mes passat, tingué lloc en el palau de la Generalitat i sota la presidència de Carles Pi i Sunyer, una reunió dels elements catalans cinematogràfics, convocada per la Delegació de Barcelona. Hi assistiren unes cent persones, pertanyents als diversos sectors del ram.

El Sr. Pi i Sunyer donà compte als reunits dels treballs fets per la delegació de Barcelona a Madrid. Fèu un estudi esquemàtic del cine, en els seus aspectes artístic, cultural, econòmic i polític, i encoratjà a tots, perquè aportin idees que puguin fer bé al cine nacional, que per interès patriòtic i per la difusió de la cultura hispana, a l'altre costat del mar particularment, i en el món sencer, estem obligats a realitzar.

Parlaren també els senyors Pinilla, per l'Associació d'Empresaris d'Espectacles de Catalunya; Fernández pels laboratoris; Huguet per ell mateix, com llogador espanyol, i el secretari senyor Gallart llegí les adhesions rebudes.

Acabà l'acte amb unes paraules breus del president, en nom del Conseller de Cultura de la Generalitat, que per trobar-se en reunió no pogué presidir l'acte, com havia promès, segons diuen.

Elements significats del DIC presentaran al Congrés una ponència relativa a la qüestió moral. Serà tinguda en compte? Esperem-ho. A la majoria de nacions, les lleis emparen l'honestat del cinema i vetllen pels drets dels infants.

Què llegirem en els periòdics l'any 1950

L'Acadèmia de la Llengua Espanyola ha obert un Concurs per a premiar un treball que estudiï la significança del mot "libertad". Es una paraula sanscrita.

—Indaleci Prieto, veu coronats els seus èxits al Ministeri de Finances. L'han nomenat President de la Comissió Parlamentària d'inutilitats, destinada a l'aprofitament de forces perdudes. Té en estudi, un projecte genial per a utilitzar la sang blava com a tinta per a les plomes estilogràfiques.

—Els senyors Alcalà Zamora i Miquel Maura, penedit de llurs prevaricacions, han entrat al convent de Yuste.

—L'Ajuntament de Barcelona ha decidit fer pagar l'entrada a les sessions. Al despatx de localitats hi havia una cua formidable. Els empresaris de llocs d'esbargiment han presentat una protesta col·lectiva.

—La senyoreta Victòria Kent ha dimitit el càrrec de Directora General de Presons, vist que les seves grans millores, destinades als ver-

taders presos, lladres, atracadors, només servien per a gaudi dels innumbrables catòlics declarats enemics de la República.

—El senyor Pic i Pon és nomenat Ministre d'Instrucció Pública. En les seves primeres manifestacions als periodistes ha declarat que no es preocupa gaire de les escoles perquè vol esmerçar tota la seva atenció en el Diccionari, amb el qual confia realitzar una veritable revolució.

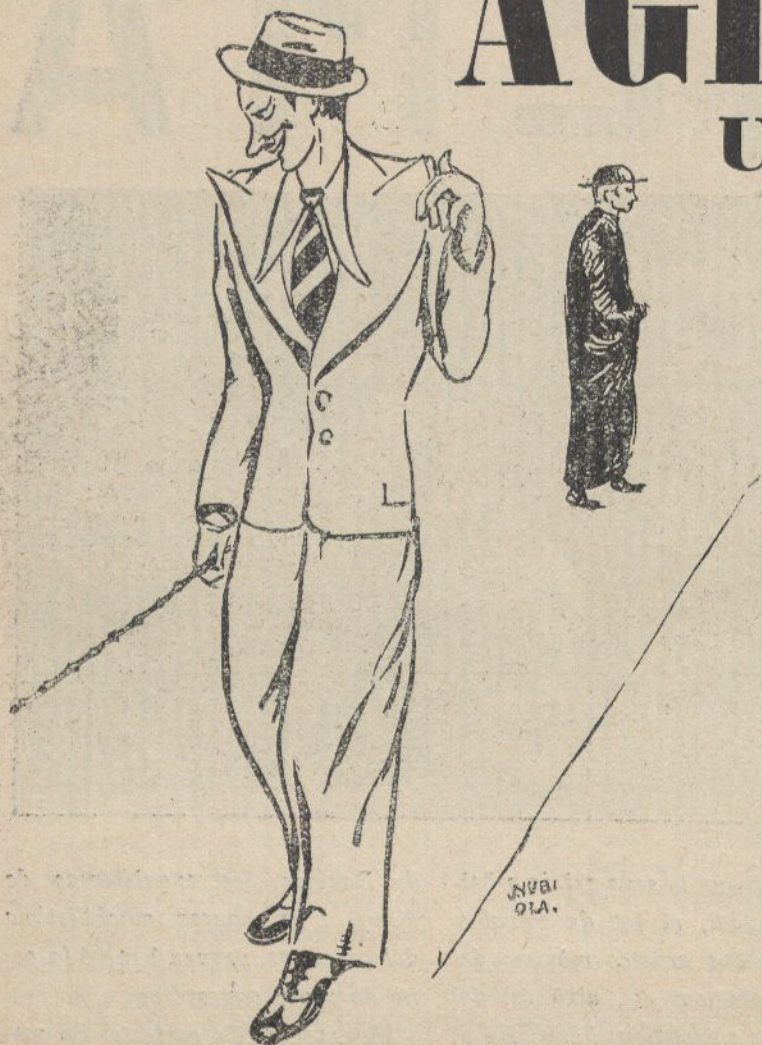
—El general Martínez Anido i el comandant Pestaña segueixen malalts a l'estranger.

—Vistos els magnífics resultats de la llei de fugues, el Parlament ha decidit suprimir definitivament la pena de mort, per innecessària. Diuen també que, donat l'èxit de les presons governatives, hom suprimirà els processos judicials. Fóra un bell estalvi per a la Hisenda pública. I millor encara si tots els jutges fossin substituïts pel Director General de Seguretat.

—La Companyia Telefònica, donant mostres d'una serenitat aporagaminada, ha lliurat als periòdics la millor nota. És un petit consol per als cinquanta tres abonats que li romanen fidels.

AGRICULTURA

Un "latifundi" dels capellans a Lleida?

El DANDY: Que els treguin! no veurem més vestits ridículs.

Lleida, la gran ciutat catalana d'Occident. Només uns mesos que no l'hagi vista, sempre la trobeu una mica dissemblant. La intensificació de les cultures agrícoles, la remou amb un ressort, inlassablement renovador. Avui, però ultra una mica dissemblant, l'hem trobada, com enterbolida per un vel de tristesa... Dalt del turó, bat un cel calcinant, i el riu es ralentit en un bassal d'aigües llotoses i pútrides... Senyor, la beneïda pluja!

Fins a la vetlla, no ens rep l'amic per a informar-nos de les propietats dels beneficiats lleidatans. L'espera, però, ha estat a bastament recompensada per uns lleures abellidors, de diàleg i intimitat, dins la seva cambra de treball i estudi. Reproduccions dels millors quadros del món decoren les parets. Els llibres, munten la guarda del visitant, damunt dels seients, de les lleixes, i de les amables reconies. Damunt la taula una munió de totes aquestes joguines vol·leïdoses, que fan la vida amable. I encara, aquell joc de llums, de pantalles de color diversa, que juguen i conjuguen la penombra d'una manera tota fetillera.

...Apa, dieu, fa l'amic, tot reblincant els seus braços forçuts, sobre la taula, i agençant se el serrell anellat de la seva ubèrrima cabellera negra...

...?

Crec que són 16 beneficiats, l'ordenament jurídic dels quals per als efectes del gaudiment de les terres és dit «Unió Laical». Eren propietaris de dues hisendes: la de Bellvís, i la que està aquí tocant a les hortes de Lleida. La de Bellvís, varen vendre-se-la, si no recordo malament l'any 21, en varies parcel·les, capitalitzant l'interès que els produïa a terratge. Era d'una extensió de dos mil jornals de terra. Els amos donaren totes les facilitats de pagament. Es clar, s'inspiraren en la més bona intenció, però aquesta va fallir, puix, tot d'una de acabar els pagaments, els novells propietaris se les han venudes.. Aquest fet a mi m'ha fet pensar molt.. Penseu-hi vós també!

...?

Tant el domini de Bellvís com aquest altre de què encara avui els beneficiats són propietaris, no tenen cap origen feudal. Són béns adquirits amb els fons d'aniversaris, segons documentació que m'ha plagut d'estudiar. Aquests indrets van ésser poblats en els temps de la Reconquesta, per necessitats i exigència del moment històric D'això en tenim exemples arreu. Jo he arribat a comptar dins els papers vells, fins el nom de quatre pobles: Grealó, Vinatesa, Astó i Omeradilla. De com van deshabitar-se aquests poblaments, n'és eloqüent testimoniatge el cens manat aixecar per Pere III, segons el qual en un dels tals pobles, (no recordo quin era) sols s'esmenta un foc. La causa del despoblament i l'abandó de la terra, era la misèria produïda per la sequera. Hom podria comptar amb una collita cada cinc anys. En ésser despoblades i abandonades aquestes terres, revertirien a l'Estat al qual, com he dit, van comprar-les els beneficiats.

...?

Van ésser desamortitzades, segons la llei general de desamortització dels béns eclesiàstics. Però va apel·lar-se contra ells en virtut del marge a

l'excepció que ella reconeixia per als béns patrimonials, d'origen particular. He sentit explicar que a l'any 42, en passar per ací la ciutat de Lleida, Espartero, hom va presentar-li l'apel·lació corresponent. I aquest va incoar l'oportú expedient, amb nombrament d'un tècnic per part de l'Estat, i un altre per part dels interessats. L'Estat va tornar-los les terres sota aquesta condició: que les conreuessin a règim de terratge en períodes de tres anys, renovables indefinidament i, segons la proporció en parts del setè per a ells, en quant el blat, i el sisè per a tots els altres grans. Demés podien reservar-se l'arrendament de les herbes als ramats que baixen del Pireneu a hivernar.

...?

Llavors unes tals condicions ja resultaven molt aventajoses per als parcers. Però, quan va constituir-se el Canal d'Urgell, l'any 63, els propietaris encara els beneficiaren les condicions de les terres, aparellades per al regament, estipulant-los el novè per a tota mena de productes. El cànon de terres que seguiren en règim de secà, va continuar igual.

...?

Per ponderar bé la bonesa i importància d'unes tals condicions, només heu de fixar-vos en què el cànon més estès de terratge que pacten els altres propietaris, és al terç, i àdhuc algun a mitges. I una constatació de la mateixa cosa està en què, segons he sentit dir, en 27 anys, sols ha tingut de desahuciar-se a un sol arrendador, per manca de pagament, durant cinc anys, i sense cap llei de motiu.

...?

Això de la renovació del contracte de tres en tres anys només és una pura fórmula, puix les mateixes famílies segueixen anys i anys, i ho hereden de pares a fills, i àdhuc, quan aquests es casen, aquells els doten, repartint-los unes parcel·les de terratge. Els propietaris allò únic que fan, és personalitzar-los el contracte.

...?

Està absolutament prohibit de sub-arrendar res i menys de traspassar l'arrendament a un altre. Però una excepció molt interessant i d'una formidable influència: poden sub-arrendar-lo les vídues, i els tutors de menor edat. D'aquesta manera, hom pot constituir-se un veritable patrimoni familiar.

...?

La finça comprèn sis mil jornals de terra (un jornal a les terres de Lleida és de 3.458 m. quadrats) i és explotada per uns 600 parcers. Aquests pertanyen a diversos pobles: com Alcaró, Montoliu, Albatarrac, Artesa, Puigvert, i a Juneda i tot. La mida de les parcel·les varia des de deu o dotze jornals fins a trenta, com a màxim.

...?

Els parcers gaudeixen d'una absoluta llibertat respecte a l'explotació i elecció de cultures. Sembren cereals, sembren aufals, planten olivers...

...?

El contracte, que segons us he dit m'ha plagut d'estudiar, no parla per a res de remunerar als parcers les millores. D'altra banda jamai fins ara tampoc no hauria estat eficaç. Els parcers adquireixen el planter d'olivers del seu peculí, sense ésser això obstacle perquè algun cop els propietaris no els en hagin regalat a fi d'estimular-los.

...?

No crec que aquesta propietat entri de cap manera dins el projecte de llei de reforma agrària. Són sis mil jornals (no arriba a les dues mil hectàries) repartits entre 16 individus de la «Unió laical». Demés, no cal fer gaires càlculs per endevinar que cap d'ells percebeix la renda anyal de deu mil pessetes...

...?

També ells tenen les seves despeses: crec que paguen sis mil pessetes de contribució, estan dins la llei hipotecària amb el pagament del cànon del 0'25 ptes. com a personalitat jurídica. I satisfan totes les despeses de guarderia rural... Es clar que això els és en bona part rescablat, per l'arrendament dels pasturatges, i els fems dels ramats...

...?

Ah! això, sí: tant de bo tots els propietaris realitzessin una obra així d'una extraordinària influència social. Ella pot ésser un guiatge...

...?

També, també el Comunisme ha intentat d'esmunyir-se dintre... Però si us plau, ja en parlarem després de sopar...

L'amic toca el timbre i dona ordres. El cronista s'aixeca, i obra la balconera que guaita al Segre. Sent una esgarripança de frescor... El gran riu català sospira només, sota un silenci funeral. I damunt la serra del Tallat, apunta la lluna, somrient.

A. G.

El divorci

El divorci als Estats Units, així com la llei seca, sembla que estigui implantat per a donar vida a un reguitzell de jutges i buròcrates especialitzats en la matèria. Apartalment que rebin subvencions dels grans magazines i empreses de pel·lícules, i es vegin estimulats per l'entusiasme de la gent acabada, la qual a manca d'altres condicions, així pot lluir a la premsa de *sociedad*. I encara ell resol de manera fàcil i elegant per als artistes cinematogràfics d'ambdós sexes la convivència i d'altres afers íntims que la filmació sovint requereix. Demés, en un tal país el divorci és una cosa sovint lligada al reclam d'un artista: fins Charles Chaplin l'ha usat forces vegades. I el truc li ha proporcionat un sense fi d'intervius i bluf periodístic. No fa gaires dies llegia en una revista ianqui que uns amics feien treballs per a implantar el rècord masculí del divorci a fi d'esbrinar qui era l'home de més món de Nova York.

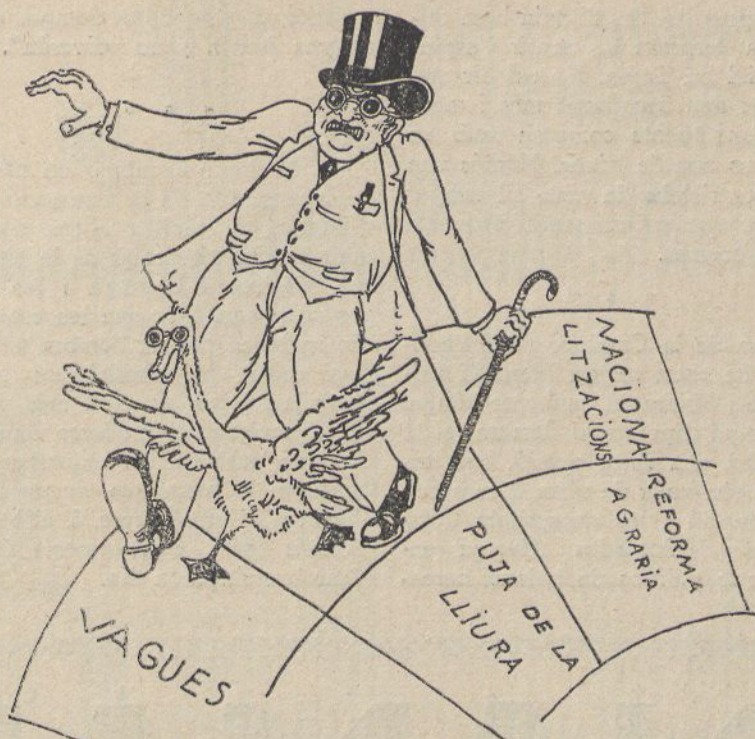
En aquest país, que celebra els més diversos i estrafalaris cocktails i que ha aconseguit de trobar el sistema de pagar d'una ampolla de xampany que val quinze pessetes, àdhuc quinze dòlars, quasi trobem justificat que no hi manqui el divorci.

A casa nostra, ell pot trobar un bon defensor en el tipus pseudo-aristòcrata que un dia va descobrir que era d'una certa semblança amb John Gilbert (cosa per a ell de tanta importància, com per a Marconi la descoberta de la radiotelefonía). I que d'aleshores ençà no deixa de veure tres o quatre vegades cada nova producció del seu adorat model, i crida el sastre al seu costat perquè es fixi en el traje i li reproduïxi en vint-i-quatre hores. I el mateix fa amb el barber per al bigoti i les patilles. I corre adalerat a adquirir la corbata més semblant, i adient a la que llueix el seu model. Després es fa lector de totes les novel·les de cinema i relats d'ell per posseir la mateixa marca d'auto i practicar els mateixos esports predilectes. I sent un calfred d'emoció semblant al de la noia cercadora de la galanteria insinuant cada cop que en el passeig, sent: —Tu, mira, aquell sembla En John Gilbert.

Però, aquest *home* no acaba d'esser feliç, li manca una cosa principalíssima per esdevenir un autèntic John Gilbert: ell no es pot divorciar i l'altre ja ho ha fet una munió de vegades. El mateix esdevé a l'imitador de Menjou, que frueix a l'avant-llotja del Liceu la representació dels Mestres Cantaires i que ja fa dues temporades que ha de presentar-s'hi amb la seva esposa que és estil Clara Bow i ara és moda Joan Grawford. I el cas del burgès que sent una passió roï per una noia de classe modesta i que no pot haver-la si no és en matrimoni, trobaria la forma de gaudir-ne mentre li durés el caprici i se'n desfaria mitjançant el divorci només augmentant el pressupost com ho faria amb la manutenció d'un magnífic pur-sang de curses de cavalls.

Ara, la classe mitja i treballadora, que ha de passar-se la vida fent equilibris per no menjar més que justet, no crec que pogués permetre's el luxe, que volen implantar-nos els que es diuen demòcrates.

IGNASI RIERA.

EL SENYOR ESTEVE: ¿Quan torna En Lerroux?

L'estampillatge de bitllets

Ha començat a dur-se a la pràctica l'acord proposat pel Ministre d'Hisenda sobre l'estampillatge de bitllets de Banc. Un altre cop encara, per falta d'organització, i per mor d'un criteri completament equivocat quant a la forma de realitzar-lo, el Banc d'Espanya, i en definitiva el Ministeri d'Hisenda, ha caigut en ridícul.

Per tal d'inculcar serenitat i confiança al poble, el Govern segueix donant proves no refutables de sanejament de la Hisenda. Ha emprès, amb èxit relatiu, la campanya defensiva de la nostra divisa. Però en coses petites, ara per exemple, la forma d'estampillar, o bé el funcionament del Centre de Contratació de Moneda, no dona pas la sensació de voler complaure el poble. I la gent desconfia, murmura sense parar, i temerosa que, amb l'excusa de l'estampillat, el bitllet sofreixi una minva de valor, arrecona la plata, sobretot als pobles, la qual, precisament, està menys garantida que el bitllet.

L'estampillatge convenia: els Balanços del Banc d'Espanya acusen, en efecte, una millora remarcable de la circulació fiduciària. Aleshores: per què la mesura inaudita d'estampillar un nombre reduïtíssim de bitllets? A determinades sucursals ni tan sols s'estampilla. I la gent de fora que realitza el viatge, després de pensar-hi molt, es troba amb una sola finestreta i una cua interminable, i li estam-

pillen quatre bitllets, i encara com si li fessin una gran mercè.

El Banc d'Espanya, amb 49 sucursals, escampades arreu d'Espanya, podria realitzar l'operació normalment i evitar les queixes tan justificades dels tenedors i assolir més bé l'objectiu de l'estampillatge, l'èxit del qual depèn molt de la rapidesa.

Una altra cosa incomprensible, és que l'estampillatge sigui tan deficient, tan *mal fet*, materialment parlant. Hi ha bitllet, estampillat fa vuit dies, en el qual avui no distingiríeu el segell, si no és amb l'ajuda d'una lupa, i per consegüent, el poble senzill desconfia i s'esvera, perquè es pregunta si el bitllet deficient serà admès o rebutjat pel comerç.

El darrer balanç del Banc d'Espanya presenta, comparat amb el de la setmana anterior, diferències ben remarcables. El compte de plata ha baixat 16 milions, en part pels lliuraments efectuats i en part per la demanda del públic a canvi dels bitllets estampillats. Però la circulació fiduciària ha baixat, en dues setmanes, prop de 200 milions. Ara és, exactament, de 5.294 milions, contra 5.500 milions assolits a primers d'agost, símptoma encoratjador i que atribuïm a l'estampillatge, el qual, dut a terme amb una perfecta organització, pot contribuir moltíssim a la salut de la nostra Hisenda.

JOSEP M.ª TUSQUETS.

Un projecte d'organització i ordenació hospitalàries

Sota la signatura del Dr. Primitiu Sabaté, metge de Tortosa (la pàtria feliç de Marcellí Domingo), aquesta darrera setmana ha estat introduït dins la llar de la majoria de metges catalans, i gairebé en tots els hospitals i clíniques, de la nostra terra. No és la nostra intenció de criticar-lo en tots els seus aspectes. Volem triar-ne un sol: el que es refereix al personal subaltern sanitari, i més concretament, el dels infermers i infermeres.

L'autor de l'opuscle, de cop i volta, es decanta per la exigència del títol. No sabríem fer-li una posició irreductible. Però no sentim tampoc el fetixisme del titular. El títol és l'exponent d'una capacitat: jamai, però, serà la patent de la certitud, d'una capacitat provada. Si l'exigència de la titular és admissible, ho és solament per la previsió a certa comensal d'abusos. Ell, però, no provarà mai, la incapacitat d'uns altres sense titular, ni menys tampoc, que amb la salvaguarda del títol, no s'arrisquin una munió d'abusos: els quals sense ell segur que foren més fàcilment, guaribles o bé evitables.

Una constatació de la competència sanitària dels nostres religiosos està en què avui ells tenen al seu càrrec els serveis de les clíniques particulars més famoses de la ciutat. Ja no volem esmentar el cas de com ells són cridats a la cura dels malalts en les cases particulars, d'una manera que no donen l'abast. Les clíniques de Puig i Sureda, Oliver, Corachàn, Ribas i Ribas, etc., són servides per religiosos. No serà pas perquè els directors o propietaris els ho donguin, com una obra de caritat, que arribi fins a consentir per part d'ells una pessima ordenació de serveis. Es, senzillament, perquè els ho fan bé.

Cal desenganyar-se: la realitat s'imposa. Aquesta després de tot és més forta que tota fòbia, enc que es digui laïcisme. La seva funció d'origen (la de moltes ordes religioses, precisament, és aquesta). I a través de la història, malgrat tot i contra tot, l'han complerta heroicament. La silueta de moltes d'elles, encara avui, hom l'albira entre els núvols de fum de les armes mortíferes, seguint els exèrcits de la Guerra Europea, negligint diversitats de religió i creences. I un àngel de la religió de la caritat fou la que assistí fins els darrers moments aquell gran laic que es deia Clemenceau.

Per avui prou. Esperem amb interès el debat que, segons ens diuen, tindrà lloc en el Sindicat de Metges de Catalunya sobre el projecte hospitalari del metge tortosí.

P. DURAN.

La Setmana Política

El canonge Sr. Pildain arribava al Congrés precedit d'una anomenada de terrible que posava als esquerristes pell de gallina. Hom li atribuïa allò de què l'Àfrica començava a Madrid; però el seu discurs, valent, molt ferm i assenyat tanmateix, li ha aconseguit un gran respecte.

* * *

Després del Sr. Pildain hom tingué la sorpresa de sentir l'espiguet del Sr. Tàpia. No cal dir que sempre anà desafinant més i més: les Constituents compten amb un pallasso nou de trinca. Només una cosa entristeix la vida al senyor Tàpia: que encara restin convents sense cremar.

* * *

Fora de la Cambra, però, l'activitat ha estat major. Marcellí Domingo i Maura, el qual, per bé que no tingui diputats al darrer, sí té i tindrà una forta opinió, han exposat els punts de vista llurs sobre la situació i les necessitats d'Espanya; Melquiades Alvarez segueix la política de balanci carac-

terística de "aquellos tiempos que alegres fueron y no volverán".

* * *

En Marcellí Domingo ha parlat de la propietat, de la instrucció, de l'Estatut, de moltes altres coses, però ha defugit parlar de la situació religiosa d'Espanya i les seves solucions. I és que les esquerres en tenen por. A l'ombra treballen contra el catolicisme; però jugar net i clar és molt més difícil. I malgrat el mutisme suïcida de tants catòlics, les esquerres reconeixen la força que encara té a Espanya el catolicisme, i, allò que és més greu, que aquesta força s'enrobusteix cada dia.

* * *

En Maura ha estat més lleal; però les seves idees no són del tot precises. Ell és catòlic; creu convenient la separació de l'Església i de l'Estat, creu que no es pot prescindir de l'ensenyament confessional; però parla de supremacia civil i d'altres coses que no s'adiuen amb un catolicisme integral. Ignorància? Potser...

* * *

Les noves que els periòdics han publicat dels famosos documents que costaren la detenció del Vicari General de Vitòria, demostren una altra gaffe.

A. PALACÍN.

BONAMALLA

TEIXITS DE PUNT I LLISOS

VENDES A L'ENGRÓS

Comte de l'Assalt, 36. - Telèfon núm. 16837

BARCELONA

**Materials
per a
Construcció**

**Guix - Cals - Ciments
Rajoles de València**

Construccions PLA

Telèfon 51360

Despatx: Meridiana, 103

Magatzems:

Meridiana, 105 i St. Quintín, 186

BARCELONA (CLOT)

No es preocupi:

Els cabells blancs poden
dissimular-se ben fàcilment.
No ho endevinarà ningú.
N'hi ha prou amb unes
quantes friccions del nou
producte científic, que s'a-
plica com una loció. És
inofensiu; no taca ni irrita.
El seu perfum és d'allò
més agradable.

BELLTON
CONSERVA SEMPRE JOVE

DE VENDA EN
PERFUMERIES I DROGUERIES

fol + 4
05/46.711 Bar) DIC